

KÉLET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési díj:
Égész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy hónapra 1 „

Megjelenik minden nap, az ünnepek kivételével.

Hirdetési díjak:
Nagybetűs hirdetés sorára 6 kr.
Kisbetűs hirdetés sorára 30 kr.
Nagybetűs és grafikus hirdetésnél külön megbeszélendő a díj a hirdetésért.
Hirdetéseket fogadjunk:
Német: Oppel Alajos (Wallstraße 22)
Magyar: Hosszú János (Károlyi utca 11)
Nyitólíri cikkek
gondolatok után 10 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékesítők cikkek díjaztatnak.
Kéziratok nem adstnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap
második évfolyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legelőszerteberben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőséges szakavatottsága. A lap kiállítását körül állított kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégessenek.

Az előfizetési árak a régiek:
Égész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hónapra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.
8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelemztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megvásárlása által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Szamos-Ujvár sz. kir. város tisztelt választóitokhoz!

Önöknek f. é. márc. 4-én költ nagybecsű fölszólításra vonatkozólag, van szerencsém válaszolni, hogy a felajánlott jelöltséget a legnagyobb örömmel elfogadom, s fogadják egyezsersimén a bizalomért legmélyebb köszönetemet!

Mintán a mostani országgyűlés, azon idő alatt, míg felhatalmazása tart, sietni fog azon tárgyak elintézésével, a melyek már régebb napirendre tűzettek, vagy e célból — mint még ezen élszázak alatt elintézendők — kiszemeltettek, én ez alkalommal, csakis általánosságban jelezhetem választóit, melyet, ha önöknek tisztelt választóit! nagyrabecsült bizalmát ki nyerni szerencsém leandek, az ország törvényhozó termében, hazánk múltjának és jelenének, a politikai mozgalmaknak, társadalmi és közgazdasági viszonyainak figyelmes tanulmányozása után, az ezekből vont tapasztalatok alapján szilárdult meggyőződésom szerint elfoglalni szándékozom. —

Az absolutismus által féken tartott és jellegéből erőszakosan kifordított országban növekedve, szülőföldem borzasztó emlékeivel zsemiem előtt, melyek mindig visszaidezték a polgárháború átkos dühöngésének véres jelenetét, — én, az 1848 utáni nemzedék tagja, igenis éreztem azt, hogy az a merer következetességgel alkalmazott absolut rendszer, mely az ifjabb nemzedékben elfojtja a nemzeti érzelmeket s öntudatot, s a hazaszeretetet: győzedelmeskedni fog hazánk és nemzetünk fölött, ha néhány évtizedig háborítatlanul folytathatja nemzetelő működését, azzal a következetességgel, a melylyel megkezdte.

A lefolyt súlyos megpróbáltatásból maga a nemzet többsége is, azon tapasztalatot merítette, hogy meg kell alkuudnia a körülményekkel, az elvitáztatlan tényekkel. Osztoztam teljesen a meggyőződést, mert saját — fájdalom nagyon is tanulságtejes tapasztalataim után — igen szép és csattanó frázisnál egyébrek nem tartottam azt, hogy csak az a nemzet

vesz el, mely lemondott önmagáról. — A történelem is azt tanítja, hogy a lengyel nemzet bizonyára nem mondott le önmagáról, s nem oda vezették-e mégis folytonos szerencsétlenségei, melyek egyrésznél — nem lehet tagadni — saját viszonyai és erejének tubecsülése volt az eredeti forrása, hogy ha nem is mernők állítani, s e gondolattal oltalmazom minket az égi! hogy elveszett, de legalább régtől fogva, s ki tudja meddig — politikai halottá deklarártatott?

Örömmel fogadtam tehát a kiegyezkedést, mert úgy gondolkoztam, hogy a sas, melyet a vihar kegyetlennel megtépázott s a földre sújtott, sziklaodba vonul, ott szedi és rendezi össze tört szárnyait és tollait, és nemcsakára ismét fenn van a magasban, — ismét sas.

Mellette, kezdetben igen kevesen lehettek a kiegyezkedés híveinek, mert úgy gondolkoztam, hogy a sas, melyet a vihar kegyetlennel megtépázott s a földre sújtott, sziklaodba vonul, ott szedi és rendezi össze tört szárnyait és tollait, és nemcsakára ismét fenn van a magasban, — ismét sas.

Akkor megvaltam én is azon meggyőződésben voltam, hogy az 1867-iki kiegyezkedés reánk nézve megállapodást nem képezhet, hogy a nyert szabadságot erősödésünkre kell fordítanunk, hogy alkotmányunkat erősebben kell biztosítani, s hogy egyikeznünk kell hazánk részére megszerezni az önállóságnak nagyobb mérték, mint a minőt nekünk az 1867-iki kiegyezkedés nyújtott.

És bár ösziute örömmel fogadtam el magat a kiegyezkedést, mint a mely a nemzet előtt ismét megnyitja a tevékenység terét, s mely miakat a tepsedésből ismét a közéletre s a cselekvésre hívott meg — azok sorába álltam, kik ezzel meg nem elégedve, követelték az alkotmányos jogoknak nagyobb kifejtését és hazánk javára az önállóságnak és függetlenségnek nagyobb mértékét. Azok sorába álltam, a kik az én fellevevésem szerint azt tűzték ki maguknak feladatul, hogy a nemzeti kormányt erőlyes tevékenységre sűrűssék, hogy századok mulasztásai helyreépíthetassanak; azok sorába, a kik az ország területi épségének helyreállítását sürgették, követelték rendezett és takszerős állami háztartást, egyenlő és a nemzeti tőket nem veszélyeztető adórendszert, részrehajlatlan és gyors igazságszolgáltatást, polgári és valásfelekezeti egyenlőségűsítést, — a kik követelték kereskedelmi és közgazdasági érdekeink előmozdítását, elhanyagolt forgalmi hálózatunk gyors kifejtését stb. stb. szóval a kik gőzerővel akarták az országot újjá teremteni.

De a kétségbevonhatlan tények figyelemmel kísérése után csakhamar meggyőződtem, hogy a kiegyezkedés eredményére nézve csalódtam, és meg kellett győződnöm arról is, hogy az a párt, a melyhez mint szerény napzsamos egyelőre sorakoztam, igen hosszú időre nélküli az alapot, hogy e házára nézve oly hasznos lehessen, mint azt — soha sem volt, és nincs kétségem róla — hazafias intenciói akarták; továbbá, miután a kiegyezkedés már tényrév vált, az Ausztriával közös, s a kiegyezkedés által még függőben hagyott kérdések megoldattak, s az országgyűlés a belizagzatás elhanyagolt kérdéseire tért át, ha nem is láttam valósulva mind azt, a mi a belreformok terén elérhető lett volna: — az eredmények mind világosabban tüntették föl előttem mégis, hogy a kiegyezkedési műhöz kötött aggodalmak alapalanok valának, mert önállósunk és alkotmányunk nincs általa veszélyeztetve; s az ezen alapon elért siker meggyőzött engem arról is, hogy józanul felfogva hazánk állását az európai államsalakban, nem lehet érdekében ezen szerződéseken változtatni, mielőtt biztosabb és czelszerűbb egyezmény nem köthetünk.

A kiegyezkedés eredményei közel-foghatók, szemmel láthatók.

Magyarország létezését tudja a világ s képviselve vagyunk a legtovább tengereken. Az országnak van saját nemzeti fellegkörnyé. A nemzet képviselői által gyakorolja mindazon jogokat, melyek az alkotmányunk biztosítai, a Adó és ujonczmegszavazási jogot. Az állami háztartás, a bevételek és kiadások megállapítása, csak a nemzet képviselőinek belegegyezése folytán válhatik tényrév, s a törvény e tekintetbeni határozatainak végrehajtása fölött független közeg örködik. Békés fejlődésünk és hazánk tekintélye biztosítva van az Ausztriával közös védelmi kötelezettség által.

Honvédségünk magyar vezényletben, szervezeten és szellemében — egy nemzeti haderő magrárt képezi. Az országterületi épsége helyre van állítva. Az Unió tény. Horvát- és Szlavonország ismét kikészítő része Szt. István koronájának. A határövidék polgárországa és visszakezlelése folyamatban van. Finne visszacsatolása ismét az Adriáig terjeszté ki hazánkat.

S a belreformoknak már is elért hosszú sora, lehetővé teszi, hogy hátramaradt állapotainkból európai színvonalra emelkedjünk. Az ország lakosai egyenlők a törvény előtt, s az alkotmányos jogok gyakorlásában. A köztudat törvény megvét a népvénevelés alapjai. Az általános védkötelezettség a közigazgatásnak tett eleget. Ösi örökségünk — az önkormányzat, megtisztítva odon sallangjaitól — bele van illesztve a parlamentáris rendszer keretébe. Törvénykezésünk hiányain ideiglenesen segítve van, s a bíróságok új szervezése garantált nyújt, hogy az eddigi elhiresült és türelmetlen állapotok helyébe, gyors és részrehajlatlan igazságszolgáltatás lép. A nyújt fejlődésünk oriai lendületet nyert, mindenütt a haladás és fejlődés jeleire találunk; eddig elhagyt, és

ismeretlen vidékeken nagyserű ipar keletkezett, a vállalkozó szellem tanusítja a terjedő jólétet, a kereskedelem élénkül napról-napra, a nemzeti tőke általános gyarapodásnak indult, szilárd hitelünk bizonyítja, a külföld bizalmát életképeségünk iránt, közgazdaságunk minden ágában eddig szokatlan mozzalom, élénkség és fejlődés uralkodik. Forgalmi hálózatunkban az ez előtti évek nagy mulasztásai már nagyreszt pótolva vannak, a felelős kormány megalakulásakor hazánkat átszélő 300 mrtf. vasut helyett, most egy közel 1000 mrtföldnyi vasut-hálózat teremf közöl, ipart és kereskedést. A bankügynek közel kilátásba helyezett megoldása, szilárdítani fogja hitelünket és könnyíteni kereskedelmünket. Az ország bevételei forrásai folytonosan szaporodnak; az évi deficit, melylyel költségvetéseinket lezártuk, a folytonosan emelkedő jövedelmi források által rendszeren sokkal kisebb összegre szállítottatott le. A fogysztási adók 1867 óta kedvező arányban emelkedtek s ez bizonyítja a folytonos anyagi fejlődést. Szóval, a haladást és fejlődést minden téren láthatja mindenki, a ki ép érzékekkel bír.

A kiegyezkedés által elért s már tényrév vált — s általam csak fővonásokban ismertett — vívmányok és eredmények megszilárdítottak engem azon hitemben, a mire nézve nem volt kétségem soha! hogy a kiegyezkedés megnyitja előttünk az alkotmányos életet s lehetővé teszi anyagi és társadalmi bajaink orvoslását. De meggyőztek továbbá arról is, hogy az 1867-iki kiegyezkedés által teremtetf alap, biztosítja alkotmányos jogaink gyakorlását, biztosítja a szabad fejlődést az anyagi téren s a szabadelvű haladást a szellemi téren. A közjogi vitáknak folytonos megújítása azonban, a mellett, hogy a jelen körülmények közt teljességgel czélhoz nem vezet, elvonják az időt, a tanulmányt s a figyelmet azon fontos belügyi kérdésektől és teendőtől, a melyek javítást, rendezést igényelnek; nemcsak, — hanem a közjogi alapnak folytonos ostromlásá, szükségessé tesz azok részéről, kik a hazát nem akarják kitenni újabb bizonytalanságoknak, — talán veszélyeknek és megrázkodásoknak, melyek a legönzetlenebb hazafiúi törekvések mellett is, a politika csölyeinek, gyenge előrelátásból, elmulasztott figyelembevétele folytán bekövetkezhettek; — azok részéről, kik a már meglevő s az eredmények által jónak, czelszerűnek bizonyult alapot nem akarják elérhetetlen s a házára nézve veszélyes utopiák miatt kockáztatni: — oly szoros összetartást, oly szövetkezést, mely egy kisebb érdeket — valamely belügyi kérdésnek rendezését, alárendeli a nagyobb érdekek, az ország nyugalmának. És lehet, hogy az ilyen compromissum csak a szabadelvű haladás kárával történhetnék.

Én tehát az 1867-ki közjogi kiegyezkedést elfogadom, s fen kívánom tartani.

És ez az, a mit önöknek tisztelt választóit! politikai működésben irányelve gyanánt általánosságban kijelölhetek, azon hozzáadással, hogy nem lesz előttem magasabb feladat, mint az, a melyet a nekem nyújtott bizalom feltétele — hogy

az önk érdekeit mindentűt, a hol azok az országos érdekekkel összeegyeztethetők, vagy azokkal ellentétben nem állanak, lelkem egész erejével előmozdítani törekedjem.

Budapest, mart. 10. 1872.

Lukács Béla.

Tegnap táviratunk már jelzé, hogy a baloldali az erdélyi részekben is rendezendikülviselődel. Az tágyról az Ellenör a következökben ad felvilágosítást:

Az országos baloldali gyűlésre érkezett erdélyi küldöttek, száma 42-en ma délelőtti a baloldali kör helyiségében értekezletet tartottak a jövő választások tekintetében való szerkeszkedésre.

Tiszta László dözölvén a megjelenteket, az elnökségre Horváth Ignácot, és a jegyzőségre b. Bánffy Deszöt kérte fel. Elnök felszólította a jelenlevőket, hogy adják elő a kitűzött cél iránti véleményeiket.

K. Papp Miklós megkérzi, hogy eddig a baloldali körben egészen zárt és hangyos volt; kívánja, hogy egy Erdély körüli partitülát tartsák a szervezkedésre. Azt kell tehát megállapítani, hogy hová, mikor és kik által lenne ez értekeltek összehívandó?

A tárgyhöz hozzá szölk: Tiszta László, Galgóczy Károly, Makrai László, Buda Imre, Berecsy Sándor és Vot József, — a község megállapodás abba történ, hogy a gyűlés egy helyen tartassék, ennek székelye Maros-Vásárhelyen legyen és az összehívásra egy 9 tagú bizottság nevezeték ki.

E bizottság áll 5 erdélyi baloldali képviselőből (mert Papp Lajos elfoglaltatása miatt kétszöföt) és 4 más elvtársból. Nevezsirt a bizottság tagjai: b. Bánffy Deszö, Berecsy Sándor, Bakosi Ferenc, Makrai László, Tiszta László, Szilágyi Lajos, Elekcs György, Orbán Dalás, Papp Miklós.

Hegedüs Sándor indítványoz, hogy a nemzetiségű iránti kérdést is tisztázza e 9 tagú bizottság felhívásában, és hogy a pártgyűlés is legyen erre tekintettel. P. Szathmáry Károly és Papp Lajos helyeslék. Az így részletes elintézés a 9 tagú bizottságra, illetőleg a pártgyűlésre bízott — de már most kimondott, hogy hazánk integritás megvédsá mellett a nemzetiségekkel testvéri egyetértésre és a választásnál együttes közreműködésre kell lépni.

E tárgybán még Papp Miklós azon indítványa fogadtatott el, hogy semmi szín alatt

A

„KELET” TÁRGZÁJA.

A kolozsvári ártezi-kút tárgyában.

Dr. Pávai Eleköl.

(Vége).

E tekintetben is szolgálhatok egy ajánlattal: Zsigmond Vilmos ur, ki hazánk katasztrófalegális szabadságban ért az ártezi kutakhoz, s ki e téren már több nagy eredményt bír felmutatni, le fog az idén rándulni a Zsily völgyébe. A kolozsvári tanács felszólítására utját könnyen Kolozsvár felé irányozhatná; az ő vizsgálatra bizonyára többet fog érni minnyájunknál. Bizassék a tervem felőli véleményemzős róla.

Beszél még Herbach ur vizek vegyelemzésének szükségességéről is, mely után jelölne a kolozsvári megromlott vizek javítására is. Ez tökéletesen ikerfűlésség, mert katasztrófalegális, hogy a kolozsvári roz vizet tartalmazó kútak feneké a felső vízhatlan agyagréteg alatt van. Tessenék csak megkérdezni azon házi urakat, kik udvaraikon, vagy a piacon kutakat ásattak, mindegyik azt fogja felelni, hogy legalább is egy pár ölnyi vastag kősztrike agyagréteget kellett átörni, míg a roz vizet tartalmazó fekvényre akadott. Tehát valamint a víz ezen kékes agyagrétegen át fel nem szűrőghatott, éppen úgy zárja el ugyan ezen vízhatlan agyagréteg a felülről leszárgatni akaró tisztáltságnak. Ennélfogva világos hogy a kolozsvári kutak roz vizének oka nem a felülől beszivárgó városi tisztáltságnában keresendő, hanem az általam eddig részletesen tárgyalt és a mégnépségek rétegeiben található fel. És ha a jegecsedetett alaponok ellenül Stokholmnak roz vize volt, annak egyszerű oka csak abban rejlett: hogy a jegecszet

semmiféle választásnál a jobboldallal kompromissumra lépni nem kell, mert az eddigi tapasztalat az bizonyítja, hogy a magyarországi érdekekbenajánlott kompromissumokat eddig a jobboldal mindentűt saját pártcéljaira használt fel.

B. Bánffy Deszö éppen a nemzetiségi és általában az erdélyi ügyekre nézve székcségesnek tartja, hogy az erdélyi küldöttek a párt fejeleiről érzékeltékbe lépjenek, hogy felvilágosítást nyerjenek és adjanak.

Ez közhelyesséval találkozott és kineveztek e végre egy öt tagú bizottságnak, melynek tagjairól választottak: B. Bánffy Deszö, Horváth Ignác, Köne József, Galgóczy Károly és Simó Lajos. Végre határozatba ment, hogy a küldöttek testületileg viszteleznek pártuk vezéreinel — szöknökkü választott: Galgóczy Károly. (Szegény vezérek!)

— A Deák-párt értekezletén a kormány új inkompatibilitási törvényt mutatott be, melylyel a minap előterjesztett javaslat ki fog cseréltetni. E törvény szövege a következő:

1. §. Állami, törvényhatósági s községi hivatalnok egyszerűsított országgyűlési képviselő nem lehet, ha megválasztatik, kötelezően foglalkozni a választást követő hat nap alatt a képviselői megbízás vagy hivatal közt választani, különben a megbízás megszűntnek tekintetik.

E választás a képviselőhöz elnökéhez benyújtandó nyilatkozatban jelentendő ki.

Mig az illető hivataláról le nem mondott, a képviselőházbán szavazattal nem bír, habár már igazoltatott is.

2. §. Az 1. §. határozata kiterjed mind azokra, kik valamely, az államközfelügyeltségbe felvett évi fizetéssel ellátott állami alkalmazásban vannak, habár ott nincsen is nyugdíjra igényük.

3. §. A fentebbi határozatok ki nem terjednek:

1. a miniszterekre, államtitkárokra, s
2. miniszteri tanácsosokra,
3. az országos intézetek igazgatóira,
4. az egyetemi, műegyetemi, jogakadémiai tanárookra,
5. az országos egészségügyi tanács tagjaira,
6. a közmunka tanács elnökeire és alelnökeire,
7. a fővárosban székelő municipalis tisztviselőkre.

4. §. Ha valamely képviselő az 1–3. §-ak első állandására kinevezeték, vagy meg

kötözik jó vize nem volt Stokholm városával vizhatlan agyagréteg által fedve, mely a városi tisztáltságnak elárhathatna volna a jó vízzel való összeegyeztetésül. Biz úgy ám, kedves bádószelenczés Polihystor ur!

Vagy talán nem, az cselez-e egy mephistöl láthatlan kéz internalis működése, hogy a város pénzárátl ujjonnan megvárta nekünk néhány forintig roz vizet még rosszabb elemzéséért, mint tették azt néhány évvel az előtt jó szeszek roz analízisével!!

Beszél még Herbach ur a Híd e Számom forrásának a városba vezetéséről is. Ez igen helyes! az eszme azonban nem új! Tudós hazánkfa Jakab Elek ural már évek előtt beszélgetett mind az ártezi-kút, mind a híd e Számom vízvezetékivel. Nézetünk abban öszeptenostultak, hogy a híd szat forrntba kerülne egy ártezi kút, annyiszor tizezerbe a híd e Számom vízvezeték, pedig nem lenne szükség a forrásig felhatolni.

Még szerencse, hogy a M. Polgár nem a Himalaya vizeit ajánlotta, nör már ezek igazán még a „nagy templom keresztjén” is tulgranának. *)

Mind ezek után nem tudom nevessekk Herbach ur által felületet készséggel írott egész cáfólatán, melyből kiderül, hogy még törhetetlen sem ismeri a kolozsvári határ földtan viszonyait; vagy pedig ignordíjam azon rozakaratú ferítését, midőn azt állítja, hogy én az erdélyi szö képletet a szármást csoportok soroltam (nem azért mintha oda is be illelenék, mert ezzel még eddigelő egy geológus sinces tisztában, hanem azért, mert nem tettem); és ha a bécsi földtan intézet folyóiratának referense Fuchs ur nem bírva jól a magyar nyelvet, tévesen úgy értelmezte, rögtön sietett azt, felvilágosításom következtében

*) Nö de ez ujbóit a Magyar Polgár kis esemioje (o mondja, kinek miközött és dícsőgővő élettanulmányai a legjobb ut valának arra, hogy Erdély civilizáltságra lehessen, dörögjön a megkötött, szűke a képviselőket. Hogy is nem választják meg képviselőnek! P. E.

választatik és ezt elfogadják, képviselői megbízásról köteles leköszönni

E rendelkezés oly képviselőkre ki nem terjed, a kik már a 3. §. alá eső közhivatalviselnek is és ilyenbe modítottatnak elő.

Bukuresti szemle

Romániában a közelebbi években az állam és fejedelmek költségén három állami tanító képezdét alapítottak volt. A mostani ministerium meggyőződéséről arról, hogy ez a három képezdés szép feladatát szemelőt tévesztve, megannyi Rosetti klub b. fájult; az azoknak elterjesztését indítványozta az országgyűlés és az országgyűlés ebbe bele is egyezett. Erősen tartom a képezdék elterjesztése feletti rövid vitát örömmel megismertetni.

Eraclide Leon: „Ellene mondom a közoktatásiügyi miniszter indítványát, hogy a képezdék elterjesztésnek. Nem a lílilék, melyet a képezdéből kilépett ifjaknak fizetnek, ok hogy az ifjak a kijelölt állomásokban nem hajlandók elfoglalni, hanem ez össeg pontatlan fizetés. Ok még kevessebbel is megelégedésnek, ha pontosan fizetnek. Aztán falukban, a pap kézi munkájával keresvén életmél s papi teendőivel is eleve foglalta, lehetetlen, hogy egyáltalán a társ is legyen.

Tell okt. ügyér: „védi indítványát, állítván, hogy ha a pap egy személyben tanító is leend, a falsbíróra nagyobb befolyása lesz, midőn iskola építés forog szóban. A közvéleményre mit sem ad, mert ez a népevételel oldózi.

Joneszko halpárti képv: „A tanítókat a pappal összeazvarni, a legnagyobb paedagogiai értetnőség.

A paedologia a testgyakorlatot is követeli az iskolaikban. Ha a néptanító nem a képezdéből fog kilépni, hol fogja a testgyakorlatot megtanulni? Nem lesz-e nevelés, midőn a pap, teljes szökönyében fog a gyermekek elibe állni és öket testgyakorlatra tanítandja? Amerikát idézi, hol a képezdék ropant előhaladást tünettek fel s hol a tanító valódi apostol. A miniszter a papokból tanítókat csinálnván, elvonja öket természetese egyházi előjárók alól és közvetlen a miniszter utasítására áll rendeli. A papnöveldek által a nevelés a püspökök monopoliuma leend. A paptanító csak clericalis nevelést adand, nevelni fog kegyes vallásos embereket, de nem leval hazafiakat. A miniszter ur terve tehát bűvös leván, ellene szavaz.

Florescu hadügyér: Joneszko ur tudhatja, hogy nálunk az iskola és egyház

ugyanazon folyóirat követező számbán helyreigazítani. Még egyszer ismétlem százszázdékos roz akaratból származott ferítés ez Herbach urtól, ki maga is járátván a folyóiratot, olvasnia kellett annak erre vonatkozó mindkét számt.

Állítja még Herbach ur azt is, hogy „Kolozsvár földtan viszonyainak részleteibe legkevésbé Pávai ur hatolt be”. Herbach urnak ezen henezőg állításának ismét csak mosolyognom lehet! s hogy magamnak még nagyobb mulatságot szerezhessek, ime felszólítom Herbach urat, méltóztatassék az össek európai szakirodalomból vagy egy oly művet is kijelölni, mely részleteiben tárgyalja egy város talájanak földtan viszonyait, még Pestet, Bécset, Párisát és Londont sem véve ki; sőt plane ez utóbbi még nem is bír elé vonatkozó külön dolgozattal, mert eddigelő csak a Themse völgye van Phillips által földtanilag általánosan ismertetve; és csak a három első mutathat fel saját talájanál részletesen foglalkozó munkát. Magától értetődik, hogy Kolozsvár geológiai tárgyaló művem tudományos értékenek megítélése már nem engem illet, de önnök felületet készséggelől követeztetve, legkevésbé illeti önt, tisztelt Herbach ur!

Fine finale! hogy vajjon az én ártezi kutam terve, vagy pedig a Brassai-Herbachféle legkevésbé gründlich cáfólat „esett örökre a kútha”, annak megítélésére a szakértő olvasó részrehajlatlan ítéletére bízom.

Miss Alda.

Fortuni L. beszédi.

IX.

(Vége).

Adrienne teljesíté is a mit levelében ígért.

A következő tél vége felé tartá meg esküvőjét.

Keresébe pompával ugyan, mint egykor testvérő, de az nem tette őt frigyét kevésbé boldoggá! Chalain ur nem volt hivatalos; s

mindig egyszele volt, s hogy nincs sem a hazában sem az országgyűlésen jerszita-párt, mint más országokban. Joneszko gunyolódik a papi disztitúción, de tudnia kell, hogy a testgyakorlatot minden faluban a szabadságot katonák s nem a papok fogják tanítani.

Brethán György: „A mi jó és szép Amérikában, az ott mind jó rodnk nézve. Nálunk nincs az a veszdő a mi van a kath. államokban; nálunk a pap családja, hazai és sokszor láttuk hogy segítették a házt. (Közbeszólás: Pöpa Tanchi, a ki hires kormánypárti ploszt pap.) Brethano a hangra nem figyelve kéri elfogadni az indítványt, mert ez által 70 ezer lé fog megtakarítani.

Az indítvány 48 fohérsöglyöval 34 ellen elfogadtatik s a bukuresti, jászvári, krajovai képezdék és mint iskolák elteröltetnek.

Mondanom sem kell, hogy minő vihart keltett a képezdék átörése a versspárt lapjában. A bukuresti képezdét 12 ezer arany alappal, ép maga I. Károly alapította volt.

Egy másik minket közelel érdeklő országgyűlési vitaközös a távira szerződés elfogadásáról merült fel. Cselez-Bölik indítványozta, hogy a németekkel (Ausztria-Magyarországgal) szöba sem kell állani, míg az országának „Romania” nevét el nem ösmeri. Azt hiszem ösmeri ön a hires moldvai képviselőt Kogalniceánót, a ki 1858-ban oly erősen védte a lapokban a csöngöktől mint liberális hírlap-író a romanizát és ellen s később miniszter levén roman-csöngöktől csinált bolöök. A ki 1866-ban a Jon Gyika ministeriumot megbuktatta, mert ez gr. Andrássyt mint kinevezett magyar m-elnököt táviratilag dövöztöte. Ennyi előzmény után értekes tudni, hogyan beszél most Kogalniceánót gr. Andrássy külügyminiszterül. „Ausztria nem tett legkösebb el lenvelést a „Romania” nevezet ellen. Gr. Beust hivatalosan ösmerste ezt, és egyenesen gr. Andrássy befolyása következtében. Ez azt mondata, hogy a mint van Magyarország, mondata, hogy a nem van Magyarország, hogy Románországi is van, s az a ki ezt ökkor mondata, ma mint külügyér ölebe is lépett-e. Kéri tehát a házat, hogy halassza sz a szerződést egy hóra s ez alatt a ministerium eszközölje ki Ausztria-Magyarországnál a „Romania” ölebe léptetését. Csösta törü külügyér megnyugtatta a házat, hogy talán már urban is van a „Romania” név ösmerése s így a ház a általános vitát bevégezze hozzá fogott a részletes tárgyalásból, a mely abban a gyűlésben elfogadtatott.

az esküvő napján, különösen mogorva és sötét hangulatban volt.

A mint magánosan ölt kandallója előtt, visszagondolt ölte azon szakára, midőn csak töle függött, a fiatal lány áldozatkész szívét örökre magához láncsolni. Gondolatában átfutá mindazt, mi a házaspárok életét boldoggá teheti, és ökkor maga körül tekintett. Ugy tetszék neki, hogy híd e Számom lég tölti bé szobáját; és minden tárgynak körülötte oly sötét, szomorú színezete van.

Soha megle; és szívöl jövő édes szavak nem hangzottak e szoba falai között, nem nyiták légt, nem deríték fel e tárgyakat.

Az öt környező hangz jelvények, képek mind gunyolni látszának öt. Térdre helyezte könyökét, fejt keze alámasztá s merőben a kandalló tüzeére szögöz tekintett. Semmi sem oly bizarr, idegenszerű, mint azon képletet, melyet az izzt pársz fényénél földés a képzelt.

Vajlon miféle képeket tárt elője képzalódése? azt nem lehet tudni; de hirtelen fölvette a fogt, s a pisálcsölö díszöket szétöszorta. A felszáló szökrák fényénél szemébe öltött az anyjától kapott kártyát, melyet jobb keze ujján viselt. Erre gyorsan fölkelt s kiment a szobából.

Még most is látni lehet ö t naponként Páris utcáján járkálni sápadt arccsal ött tekintettel; homlokát redők barázdálják, háta idő előtt meggyönyv. Egészen magánosan él és söha sem nevet.

Bremont Károly, neje Adrienne, s Töby az öreg néger az autenti-i kis házban laknak. A Ramel család gyakran meglátogatta öket. A ki madár mely Valentine halála percében a kertben dalolt, minden évben visszatér oda s fészék rak.

Töby egész az imádásig szereti e kis dalost: azt állítja, hogy a Valentine elörölpt lelke szállt belé, s valahányszor a madár énekel, a néger egész áhítattal hallgatja, mintha e dal egy mennyből jövő szózat volna!

BELFÖLD.

Hátszeg-vidékről márt. 8.

Huzamosan bibeltek mostanag a megyében a politikával — ez is jó — mert legelőbb tudtunk az ország közönség Huzad megye közéletéről, arról eddiglen vajmi ritkán, s akkor is keveset hallott, de a írunk már meg a társadalmi élet mozzanatairól is valamit. —

Hátszeg környékén még az előtt egy évvel kezdeményeztetett egy „Hátszegi felállítandó takarékos és kölcsön-pénztár” megvalósítása, s az erre vonatkozó alapszabályok fennsőbb jóváhagyás végett még akkor minidájt fel is terjesztették, — az ezen szabályokat némi lényegtelen módosítások mellett jóváhagyó miniszteri leirat közlekedni valahára leérkezett. Minnek folytán az ügy vezetésével megbízott Szilvárs László helybeli egyik birtokos által az az ügyben érdekelt vidéki értelemiség meghívásával, a tegnapi napon Hátszegben értekezlet tartatott.

A megjelölt eszmé ezek eredményeképpen a mint hallam abban lán a közmegeállapodás, hogy minitán a miniszterium által kitett módosítások mellett az ügy szervezkedési alapszabályok lényegleg megváltoztatnak nem tekintetűk, a társulat miniharmadik életbeillesztéséről szükséges előmunkák későbbiekben tészenek.

Egy uttal a részvény felhívás megnyitása is kimondatván — az a tárgyi felhívás szervezkedése s annak idejében a részvény aláírások stb előzetes teendők eszközölése eddigi megbízatások nyomán: Szilvárs László, Pára Antal, György István, Gr. Lónyai Béla, Lengyel József, Petrovics Miklós, Mátyási Béla, azon hozzáadással bizattak meg, hogy mielőtt az előírt mennyiség 50 forintos részvények szabályosan aláírásra lennének, az alakuló gyűlés egybehívandó leend. — E szerint alapszabályunk van, hogy vidékünk is már valahára egy pénzintézetet, nyerd. —

A takarékos-pénztárak mindenitűt, a hol csak létrejött, oszkeri kезелés mellett, életrevalóságukat, s minden irányban dűvös és jófékony kihatasakát elvitatáhalatlan tanusíták. Megnyitvel jogosultabb lehet az iránti várakozásunk — midőn e vidék és megye két irányban is átszekt vasúti áttal Europa forgalmi világgal egy mondra közelében egybekötésbe hozatva — a pénzforgalom szintjén, valamint ezzel szemben a szükséglet is jelentékenyen emelkedett.

Az adott viszonyok között egy már régén s általánosan érzett hiányt lesz pótolandó e pénzintézet, — s azért minden szükségeség mellett is csak örvendetes jelenségnek tartatunk, s következőleg átvéznélünk meg e kezdeményezést.

A jó mag tehát el van hintve — hogy az hasznosan gyümölcsöző életörös fává ismerodhassék, e vidék lakosainak rokonszenves és részvételtű függ. Mi bízunk fölbirtokos és iparos polgártársaink érdetségében és saját érdekeiknek helyes felgásában, ugyanazért remélünk lehet, miköz a kezdeményezés e közöcső fáradóssá minidűnyünk szellemi és anyagi érdekekben gyümölcsötlen nem fog maradni.

KÜLFÖLD

Kolozsvárt, márc. 13.

(S.) Az angol parlament is iskolatörvény készítésével foglalkozik jelenben. De ebben is megtartja angol természetét nem igen nyúl nagy és radialis reformokhoz. Dítom megátámda a kormány-javaslatot, s hosszasan fejtegette annak hiányait. Kikelt főképp az ellen, hogy az állam a felekezeti oktatást támogatja, s hogy a javaslat nem képes elegendő tanutásodást szervezni és a köznevelést általánossá tenni. A mi a közoktatási miniszter álláspontját illeti: ezt körülbelül úgy lehet jellegelni, hogy szinte van ugyan a törvényjavaslatban kivételi val is, mindazonáltal nem kell elvetni, hanem átmenetileg elfogadni. S így is történt. S így Anglia meg egy néhány évig várhat a tankönyvek és felekezet nélküli oktatás liberal institutióra.

A francia nemzetgyűlés 6-ik ülésében az „Internationale” 2. illő törvényjavaslat feletti vitáról legérdekesebb Louis Blanc beszéde. Határozatlan odanyelkötött, hogy ő soha sem állott összeköttetésben az egyetemes s most is csak azért kívánja védelmébe venni, mert ott akarják a kérdést megoldani, a hol nem lehet. Ezután el kezd a szerezést felhívni mosni. Lehetetlen, ugymond, hogy a munkások egyesülése bünségek tartassék. Tekintünk csak Angliára: ime ott egy Internationalehoz hasonló egyesület a „Trode” s „Union” hivatalosan elismerték. Az „Internationale” célja csakis arra irányul, hogy kölcsönös támogatás által a munkások sorsa javíthatassék s nem hogy csálás, haza és tulajdon ellen sikra szálljanak.

Mind szép volna biz ez. Csakhogy nem épen így van. Hisz nyitlan persze ez a célja az Internationalenak; mint de titokban bizonyára előt egy kissé, a jelen élt megmutatja

a „commune”, bizonyították napokint az óriási strikerek, melyeket tudvaleg s nemtagadhatlag az Internationale támogatott és támogaz.

A mexiceli forradalom óriási-léptekkel halad előtér már nemcsak az ország telences része van a felkelők kezében de előt már most maga a főváros is fenyegetve van a felkelők részéről. Ma-holnap tehát arról értesülünk, hogy Juarez r lefejeztetését s Mexico áldott virányán ismét uti republika vagy valami bíbor dynasta útjot fele sátorát.

Tizenötödik közlemény.

„A k-monostori m. kir. gazd. d. tanintézetnél felállítandó önkéntes testület az egyetemes részéről tényleg megvalósult adakozásokról.

Az igazgatósághoz beküldött:

Az erdélyi kereskedelmi és hitelbank 50 frt. Tek. Nagy Domokos ur, Krasznáról 3 frt. Összeg 53 frt. Tek. Szász Robert ur ivén: Tek. Szász Robert ur 2 frt. Tek. Kabodó István ur 1 frt. Egy névtelen 2 frt. Egy névtelen 1 frt. Összeg 6 frt.

Tizenötödik közlemény összege 59 frt. Fogadják a nevesadakozók észinte közönetük nyilvánlástát.

Kolozsmonostor, 1872. márc. 10.

Kodolányi Antal.
Gamauf Vilmos.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, márc. 13-án

— A képviselőháznak tegnapelőtt még mindig a felett folytak a ditiók, hogy hány óráig tartanak az ülések, s most a tárgyhöz 15 képviselő által szólt, mind a baloldali részéről. A jobboldalról, ez üléseben, csak Tóth Vilmos beszélt, följelvetve, hogy a kormány nem vonhatja vissza javaslatait, minitán ez a parlamentarismus megtagadása lenne mely szerint nem a minoritás, hanem a többség szavát dönt. Mert hát adajutottunk, hogy nálunk még az alkotmányosság ab-jét is magyarázni kell. De azért mi igen érett egy náción va gyunk.

— Lónay gr. miniszterelnök termeteként vasárnaponként kedélyes összejövetelek nyitja meg, melyekbe meghívások küldetnek szét az országgyűlési jobboldal és a dekapárti sajtó több képviselőihez. Az első est e 10 óráig kellene lenni, le, noha — vendégek még csak mérsékelt számmal jelenhettek meg, minitán a meghívók sokakhoz későn érkeztek. Az összejövetel feszelen családias színeztet volt s az időt politikai társalgás és eszmecserékkel töltötték el.

— Udvari ebéd. A király udvarmesterei hivatalában jelenleg egy névsort állítanak össze, melyből az következők, hogy a királyasszony megérkezése után cercla és egy két udvari ebéd fog tartatni.

— A kedélyes Jókai Mór pedig a a Hon vezércikkében egysenes a királyi appellat, hogy csapja el ezt a miniszteriumot, mely a törvényhozás többségének akarata szerint kormányoz és szolgálja táncoscel a koronát s ültesse a veres karszékbe, természetesen, a baloldali férfiak. Hogy ez elmélet szerint az absolutismus hármivara a kedvesorint való minoritástól alkotmány meg koronát — az a mi duss phantasiájú Jókainak legkevésbé sem hozza zavarba. Lehet különben, hogy a vezércikk csak nyomdai tévedés folytán került a lap élére, eredetileg a káreczban folyó regénybe volt szánva.

— Fölösztetés. A kolozsvári kir. törvényesség 1872 március 5-éről 3309 — 1872 sz. alatt felszámolt intérvén a kolozsvári ügyvéd-egylethez az iránt, hogy a hatóság területén lakó ügyvédek névjegyzékének pontos egybekülttása céljából a Kolozsvárt székelő okleveles ügyvédek névjegyzékét lehető leghorvidebb idő alatt nevezett tavszékhez terjessze be, ezenel felkérésnek mindazon okleveles gyakorló ügyvéd urak, kik említett ügyvédszéknek nem tagjai, hogy ügyvédi okleveleiket alított titkárnál mielebb bemutatni sziveskedjenek. A kolozsvári ügyvédszék igazgató-választásmánya megbeszélésből. Kolozsvárt március 11-én 1872 Kóvári Mihály, titkár.

— Bölöni Mikó Lőrinc, az unitáriusok főiskolájában rendes tanár, az unitárius vallás közönség pénztárnoka, s városi képviselő A boldogult földiészett, a városi intelligencia s a főtanácsok ifjúság részvétele mellett, tegnap kiseritők köré nyugalomra. A rendkívül szépen halotti kíséret némileg töltöcsélta a Köz-tiszteletet melyben a boldogult városunkban állott. — Béke legyen porai fölött!

(S.) Temesváry Lajos vendégjátékainak jutalmát tegnap „Sheridan” Langle 4 felvonásos színdarabja került színpa. A jutalmazott a szerencsés választással jó végbemutató hagyott maga után hátra: a hálás közönség-rop-

ben, mely máskülönbén nem igen nyújt sok anyagot a hatás-elcsínálás s melyebb színművészi alkotásnak helyes időmörítölt alkottak mutatott be. A többi szerepek is, mint Szeghygyi (Dudbar, Commodor) Kőrösi (Golden), K. Jászai M. (Cardwal hercegnő) Eicher A. (O' Donner S) s főképp Leukei jól működtek közre; szét ez utóbbit Paddylból igen élvezhető, jól kivitt comicus alakot csinált. A vendéget kifelétek szívélyes taps és egy virágoskor fogadta a teljes számmal megjelent közönség részéről, melyivel Temesváry vendégzésele alkalmából bizonyára csak kedves emlék fogja összefügni. Kivánjuk is, hogy ezáltal ne utóljára lépett legyen föl a legelső magyar színpadra.

— Tegnap, lapunk beárta után vett távirat szerint „Kerkapoly pénzügyér általános vilharos tetszés közt mondott beszédében megátámda az ellenzék parlamentarizmus eljárástát. Mi részünkről teljesen meg voltunk győződve már régén hogy az eljárás ugyan csak megátámdatból és tönkrelhető, de az iránt, hogy azelőtt megvalósul-e? — ma is nagyon alapos köteleink vannak. Kerkapoly beszédét különben egész terjedelmében közzéni fogjuk.

— Hazafias adomány. György Ignác Tata város néhai képviselőjének örökös, az elhunytak 200.0 kőből álló nagybecsű kőnyttárát a képviselőkhöz 4 kőnyttárának ajándékozta. Az a do mánylevelet a mai üléseben jelentette be Somcsik Pál elnök. Az adományozók csak azt kérik, hogy minden kötetre rá legyen nyomva György Ignác neve, hogy így atyjuknak emléke megöriztessek. A képviselőház jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét az adománynak.

— Pesten, az országban a Kunevaldor-féle ház helyére építendő országos múzeumterve néve a közoktatásügyi miniszter több mépitést hívott fel tervek készítésére, hogy azok mielebb bírlat alá vétet hessenek.

— Vandalismus. Pesten nemcsak a nyilvános helyeken való névnyezetet nem kímélő hanem még a vasból készült rozsaokat, ékiteményeket sem. Így a legutóbbi időben különös kedve telik bizonyos embereknek az egyetemi templom rozsaórtára illesztett hollók szájából kiszakítani a vasból ontott zsemlyéket.

— Egyházi zene. Husvét első napján a budai vártemplomban Mozart egyik miséje fog előadotni.

— Az észak-keleti vasvonalon szathmár-szigeti része mind inkább épül, minitán az akadályok, melyek feltartoztaták, jobbadán elonyeszték.

— A dunai gőzösk Pesten már több napja elkezdte pályafutásukat és azóta folyamatosan működnek. A hajók feleli, kabinjai órántek megtelenek mulató utasokkal, aki a bombatörít, vagy Ó-Budáig az ide tavasz élvezetből hajóznaknak.

— A pesti nemzeti színház igazgatóságát gr. Lónyai miniszterelnök értesítette, hogy januárul kezdve a színház évenként huszonnégy forintot fog több segélytlenit kapni, mint eddig kapott. Eddig hatvan ezer frt volt, most növekvőenyeg az ez lesz.

— Antonelli, ki eddig a pápának Rómából való elutasítása ellen volt, most e nézetét megváltoztatta.

— A walesi herceg és neje két napra Párisba érkeztek.

— A düsseldorfi mikkiállításon Munkácsyknak is van képe: koldus gyermek, ki egy bádgy darabon dobol; de e kép nem sikerült, a fehér és fekete színek igen tulnyomók benne.

— Titizkronika. Alig ment el a hó, már is sürün mutatkoznak a vidéken minden felől az égési esetek. Nem mulik el nap, melyen efféle esetek ne jelenének lapunknak. Az utóbbi pár nap alatt égések voltak, Segesvár, Kórkara, Magyaró, N. Csár, Várárhely, Hévíz (pár hét alatt másodízben) Orsova, Héjfalva, Galambfalva, Sz. Ábrahám, Sz. Miklós, Zagra Sépért, Kófalv, Varkott, Ujláka, Rákcs, Arasz, Nagybán, Orosháza, Kelenfalva, stb. Hosszu sora a szerencsétlenségnek; némi vigasztalásul szolgál, hogy a nép mind inkább álltva a biztosítás áldásos voltát, azt sürén veszi igénybe. A biztosítással a nép közi is általános terjesztésében legnagyobb érdem tagadhatatlanul a „Victoriát” illeti, melynek nevében mindről felírni említeni hajlik.

— Zavarok Montenegro határán. Több lap híreszteli, hogy a montenegrói határon török csapat mozgalmak történnek. E hírek, mint a P. N. értesül, teljesen alaptalanok s egyáltalában mindazon valótlan, ami a porta és Montenegro közötti barátságos viszony megzavarásáról újabb állítanak.

— A bécsi birodalmi gyűlés alsóházában szombati ülésében bejezte a költségvetés tárgyalását. Az 1872-iki á l l a m i k i á d á s o k at 253,674,207 forintban állapította meg.

— Slagintevit Robert n. szoboni felolvasásáról az ottani lapok nagy elismeréssel szólnak. Hozzákn e hó második felében érkezik.

— A kalotaszegi takarékpénztár alapítót a m. k. keres. miniszteriumtól leérkezett

alapszabályokban teendő módosítások tárgyalása végett f. hó 17-ére d. u. 3 órára a b. hunyadi casino termébe tiszteltet meghívja Gyarmati Zsigmond id. elnök.

KÖZGAZDASÁG

A gy-felvárvári piaci árak márt. 9. 1 ausztr. mérő tisztabúza 6 ft 20 kr. rozs 3 ft — k. elegybúza 4 ft — k. zab 1 ft 60 kr. Széna 2 ft. — k. Egy ől fa 36 hüv. hosszú 10 frt — kr. Marharus fontja 20 kr. Konyhaliszt 12 kr. Borsó mérője 4 ft 16 kr., lencse 20 k. 20 kr. paszuly — ft 20 kr.

A szamosújvári piaci árak márt. 11. ausztr. mérő Búza 5 ft 80 kr., elegybúza 4 ft 10 k. rozs 3 ft 90 kr. kukorica — ft — kr. Zab 2 ft 20 kr. pitykő 2 ft 90 kr. Egy máza szalonna — ft — kr. Egy koca disznósír 60 kr. Egy kupa borsó 30 kr., lencse, izeje 26kr. paszuly, izeje 14kr. Egy máza kenyérliszt 1 frt. Egy font marharus 20. Egy máza széna 1 frt 90 kr. Egy ől tűziakemény 15 ft — kr.

A dézsi piaci árak márt. 5. 1. mérő tisztabúza, ausztr. mérője, 5 ft 60 kr. elegybúza 5 ft 40 kr., rozs 4 ft 40 kr., törökbuza — ft — kr., zab 1 ft 40 kr., széna mázsája 2 ft 40 kr. Egy ől fa 36 hüv. hosszú 10 ft. — kr. marharus fontja 18 kr., konyhaliszt 9 frt — kr. borsó 20 kr., lencse 20 kr. paszuly 26 kr. —

A m.-vásárhelyi piaci árak márt. 7-ól. alsó ausztr. mérő, Tisztabúza 5 ft. 35 kr. rozs 3 ft 40 kr. Elegybúza 3 ft 60 kr. Zab 1 ft 60 kr. Széna köve 1 ft 90 kr. Egy ől fa 36 hüv. hosszú 12 ft — kr. Egy font fagygyertya 40 k. Marharus fontja 18 kr. Konyhaliszt — ft 12 kr. Lencse kupája 20 frt Paszuly kupája 16 kr. Burgonya, mérője 2 fr — kr. Disznósír fontja 70 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Márt. 11-én 5th, Metallicus 100 frt 64.90 Kamal —, 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt 71.60 1860. Kőlcso 103.75. Bankrészevény 847. — Hitelintézet részvények 346. — London 10 ft. st. 111.35. Ezüst 109.50 Cs. kr. arany 5.27 Napoleondor 8.90

Urbéri kötvények: Magyarországi 81. — Temesi 78.25. Erdélyi 77.50. Horvátországi —.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyitlter*)

Felelet Lakatos Róbertnek.

A „Hon” esti kiadás 32-ik számában — a városi képviselők több rendbeli körlevele következik az erdélyi méltóságos törvényes kir. táblai elnök ur ajánlataira a fömöltőség m. kir. igaz ügygyimiszter ur által, sok törvénytelen teteléről, e közönség nagy öröme, törvényeszeki elnöki hivatalából elmozdított Lakatos Sándor N.-Nyegelen tanult fia — Lakatos Róberttel egy a magas kormány, a bizalmunk teljesen bíró királybírhár Szécs Sándor, valamint képviselők testületének lealkozó céljait jelenlégem meg, mi nem érezük magunkat hivatala egy fanatikus ifjural hírlapi polemikába bocsátkozni, de kifejezni ohajjuk az alkalommal is hálás köszönetünket a nagyméltóság m. kir. igazsággyimiszter ur előtt, miszerint kegyeskedett közönségünkkel e teljes mértékben demoralisálva lévő embertől megmenteni, kijelentvén egyszersmind, hogy alulit képviselők testületet az érintett céljok könnyelmű irígján törvényes uton fog magának megcsörtét becsülete érdekében eléget venni.

Vizakva város képviselők testületének 1872 Mártius hó 4-én tartott közgyűléséből.

A képviselők testület felhatalmazásából.

Kovács Sándor Pávai József
h-elnök h-jegyző

Toma Duma képviselő.

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. január 1-üli:

Kolozsvárról Samosújvárra Dévára, mindennap reggel 8 órakor. Debről Samosújvárra Kolozsvárra, minden nap délután 1 órakor. 1 személy ára 30 font szénből, postyósval Samosújvárról 40, 40 kr. Debről 3 ft. 20 kr. — Kolozsvárról Torda és Fejvára napo. tá. kétszer reggel 7 óra és délután 4 órakor egy személy ára Tordáig 2 frt. Fejváraig első és külső és Compé 4 frt. hálós csupa 3 frt. 60 kr. 30 font szénből postyósval. Fejvárairól Torda és Kolozsvárra minden nap kétszer reggel 6 óra és délután 6 órakor: a Kolozsvár és Fejvára közötti naponta gyorskocsi menet mindkét irányba indulásra érkezők oda, és visszatérőek ott jennek Kolozsvárra.

*) E rovart által közléstért empán a sajtóháza irárbában válik felelősséget a Szerk.

(100)

(2-3)

Előleges hirdetmény.

Czetz J. és Társa

női- és férfidivat Bazarjuk
Kolozsivárt, középutca FOLLY-háznál,

tisztelettel tudatják a nagy érdemi helybeli és vidéki vásárlóikkal, hogy a **husvétii ünnep hetében** meg fognak érkezni jó ízléssel válogatott, a tavaszi időnyre szükséges női legujabb divatu selyem, bársony és posztó séta felöltők, **Tavaszi és nyári napernyők, Berlini séta kendők,** Színes fekete és szőr kintős kelmék, divatos női-topánok, Igen finom **női- és férfi** kesztyűk, Kiházasításhoz szükséges vásznak, asztalneműek, ágyterítékek, selyem és Casmir paplanyok.

(101)

(2-3)

Bérbe adó

Kolozsivárt f. év március-hó 23-kán délelőtti 10 órákor közárverezés útján a 274 szám alatti Orbán János által birt

lábasház,

folyó év ápril 24-től 1873 ápril 24-ig. A feltételek láthatók görbe-szappanpucca 227 szám alatt Vizi Endre házánál.

(102)

(2-3)

Van két rendbeli **gyümölcsös-kert**, egyik a Házsongárdban, a másik Békásban szabadkészből eladandó. Továbbá: **kerestetik két szoba** egy bizonyos összeg kamatjában. Ugy szintén eladó 5-6 éves körtvély és alma oltványok találatnak. Ezek iránt bővebb felvilágosítást Jerzsabek József üvegkereskedésében lehet nyerni.

Legujabban megjelentek

és **Stein János** könyvkereskedésében kapható:

Elméleti és gyakorlati

ROMÁN NYELVTAN.

Ahn-Ollendorff tanmódszere tekintetbe vételével. Irta **KOZMA ENDRE.**
Ára füzve 1 frt 20 kr.

Elemi vallástan

egyszerű kérdések és feleletekben.

A reformált elemi és népiskolák

használatára készíté **PANCZEL FERENCZ,** kendi-lónai ev. ref. lelkész.
Ára kemény kötésben 20 kr.

BUZOGÁNY ÁRON.

A föld egyes népeinek s országaiknak ismertetése.

Brassai Sámuel természeti földirátának második, vagy polgári része.

2. javított kiadás. 8-rét 60 kr.
köte 70 kr.

Községi faiskola.

Alapvonalok a gyümölcsstenyésztésre.

Községek, néptanítók, gazdák számára írta **Kócsi Károly,** a kolozsivári ev. ref. fótanodában a természetrajz r. tanára.

(A szöveg közé nyomott 58 ábrával s egy tervlappal.)

Nagy 8-rét, X. és 200 lap. Ára 1 frt 50 kr.

ÖNÜGYVÉD

vagy is gyakorlati utmutatás

mindennemű jogügyletek elintézésére és a közéletben előforduló okiratok s beadványok szerkesztésére

a legujabb törvények alapján,

különös tekintettel a királyi bíróságok szervezetére,

245 iromány-példával felvilágosítva

bírák-, ügyvédek-, jegyzők- és felek használatára.

Irta **Knorr Alajos,** Pest 1872. Ára 2 frt 80 kr.

Egyházi beszédek.

Irta s elmozdíta **Filó Lajos** nagy-körösi ref. lelkész.

I. füzet: **Ünnepi és alkalmi beszédek.**

Ára 1 frt 50 kr.

Panoráma.

Irta **Székelyfi Tiborcz.** Ára 25 kr.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda betűlivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

Honismeret.

Földrajzi és történelmi képek kérdések- és feleletekben.

Néptanodák számára írta **Ujassi Farkas.**

Ára kemény kötésben 40 kr.

Vörösmarty munkái.

Uj jutányos kiadás. Hat kötet. 6 frt.

A boldogság titka.

Regény. Irta **Feydeau E. Franceziából ford. Mártonffy Fr.** 3 kötet. 3 frt.

Törvénytudományi műszotár,

közre bocsátja a magy. tudós társaság.

2-dik tetemesen bővített kiadás.

Ára 2 frt.

Haller Károly, Dr.

A váltóeljárás

a maros-vásárhelyi k. tábla területén jelenleg érvényes alakjában. n. 8-rét.

(VII. 60 l.) 40 kr.

Haller Károly, Hilibi.

Az általános polgári törvénykönyv,

mint ez jelenleg Erdélyben érvényes; minden a legujabb időig megjelent és még hatályban levő utólagos rendeletekkel, felvilágosító és utasító jegyzetekkel ellátva. n. 8-rét (816 l.) Ára 6 frt. Vásonkötésben 6 frt 80 kr.

Erdély nagyfejedelemségben érvényben lévő peres és perenkívüli eljárásra

vonatkozó szükséges rendelekek gyűjteménye. 8-rét (216 l.) 1 frt 60 kr.

Groisz Gusztáv, jogtudor. stb.

Magyar polgári törvénykezési rendtartás.

(1868: LIV. törvényezikk.) Felvilágosító és utasító jegyzetekkel. n. 8-rét (662 l.) 5 frt. Váson kötésben 5 frt 75 kr.

STEIN JÁNOS

Kolozsivárt

ajánlja az ev. ref. fótanoda, általa már számos éveken át kezelt

könyv- és könyomdáját.

A **könyvnyomda** helyisége az utóbbi időben magnagyobbított és legujabban is egy új gyorsíróval gazdagodott, úgy hogy jelenleg már három gyors- és egy kézi-sajtó s egy simító-gép van működésben.

Számos és gyakorlott szedőimnek az új és mostan divó csinos betűknek halmozai állnak rendelkezésükre.

Könyvnyomdában is ügyes, szakképzett kömetész s rajzoló és két sajtó a szükséges személyzetet foglalkoznak.

Évvezdek óta e tőren működő sikerült minden a nyomdai munkák kiállításához szükséges anyagoknak legjobb és legolcsóbb forrásait fedeznek fel.

Az itt elmondottak képezik azon tényezőket, melyek lehetővé teszik, hogy minden

könyv- és könyomdai munkát

a legrövidebb idő alatt, a legizlésteljesebben s oly jutányos árban vagyok képes kiállítani, hogy e tőren bátran kiállom a versenyt bármely hazai könyv- és könyomdával.

Elvállalok mindennemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász- gyász- és vigalmi jelentések, meghívogjegyek, tánczrendek, gyógyszeriatíri jelzetek, bor- rozsolis- és más vignetek, újví és más alkalmi üdvözlétek, baromutlevelek, vásárcédulák, hirdetések, bármely nagyságú falragaszok, szóval minden e szakba vágó-munkák izletes kiállítását.

Bátor vagyok pedig különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a községi előjáróságok figyelmét arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös súlyt fektetek.

Előleges költségvetéssel s készséggel szolgálók a gyakorlatban előforduló mutatatainak birtokában lévő.

Az új polgári törvénykezési rendtartás-ban és a Kolozsivárye gyali egyeshírája által a községi előjáróságok részére kiadott „utasítás”-ban előforduló magyar akir román szövegi nyomtatványokból—melyekből készletet tartok—külön kis mennyiségben **koncz száma**ra is jutányos árban szolgálhatok. Az „utasítás”-ban előforduló mintakulál világosan kitéendő: **magyar vagy román** szövegi nyomtatvány szükséges-e?

Egyidejűleg bátoraságot veszek magamnak könyvkereskedésemet (bel-középutca 456 szám) és papirkereskedésemet is (fötér 2 szám, a tanácsház tözsomzedságában) emlékeztetbe hozni.

Kolozsivárt, 1872, Január 1-jén.

Kész szolgálók:

STEIN JÁNOS,

(434) (9-*) könyvárus, könyv- és könyomdász s papirkereskedő.